

Vleermuisinventarisatie

Langenhorsterweg 6 Ambt Delden

Colofon

Vleermuisinventarisatie Langenhorsterweg 6 Ambt Delden

Uitgevoerd door: Natuurbank Overijssel

Opdrachtgever: BJZ.NU
Contactpersoon: dhr. W. Bekke
 Twentepoort Oost 16a

Projectnummer en versie: 2674, versie 1.0		Status: definitief
Projectleider: Ing. P.Leemreise	Veldmedewerker(s): Ing. P.Leemreise	Rapportdatum: 23-7-2020
Ligging projectgebied: Langenhorsterweg 6 Ambt Delden		

Correspondentieadres:
Aladnaweg 18
7122 RR Aalten

E: info@natuurbankoverijssel.nl
T: 0543-451142 / 0614-435700

Inhoudsopgave

1 Inleiding.....	3
1.1 Aanleiding.....	3
1.2 Doel	3
2 Het onderzoeksgebied	4
2.1 Situering	4
2.2 Beschrijving van het plangebied.....	4
3 Voorgenomen activiteiten.....	5
3.1 Algemeen	5
4 Het onderzoek	5
4.1 Methode.....	5
4.2 Resultaten	7
4.3 Wettelijke consequenties.....	7
5 Samenvatting en conclusies	9
6 Geldigheid	9

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Er zijn plannen voor herontwikkeling van een bedrijfslocatie aan de Langenhorsterweg 6 te Ambt Delden. Het voornemen is de alle bestaande bebouwing te slopen om plek te maken voor woningbouw. In verband met de voorgenomen sloop van de bebouwing, hebben medewerkers van Ecologisch adviesbureau Natuurbank Overijssel, de gebouwen onderzocht op verblijfplaatsen van vleermuizen.

Uit een visuele beoordeling van het gebouwen door een medewerker van Natuurbank Overijssel (d.d. 19 februari 2019) kwam naar voren dat de aanwezigheid van een verblijfplaats van vleermuizen in de te slopen bebouwing, op basis van een visuele inspectie, niet uitgesloten kon worden. Gelet op de aard van de aanwezige bebouwing moet rekening gehouden worden met de aanwezigheid van een zomer-, winter, kraam- en paarverblijfplaats van verschillende vleermuissoorten, in het bijzonder laatvlieger, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en ruige dwergvleermuis.

In het kader van de zorgplicht (Art. 1.11 Wet natuurbescherming) moet voorafgaand aan een ingreep, welke mogelijk negatieve effecten kan hebben op beschermde diersoorten, een effectbeoordeling plaats vinden. Omdat met een visuele inspectie de functie en betekenis van de aanwezige bebouwing voor vleermuizen niet vastgesteld kan worden, is gericht onderzoek noodzakelijk.

Vleermuizen en hun verblijfplaatsen zijn strikt beschermd zijn, mogen ze alleen negatief beïnvloed worden indien een ontheffing van de Wet natuurbescherming is verkregen.

In voorliggend rapport worden de bevindingen van onderzoek naar de functie van de bebouwing voor vleermuizen gepresenteerd. De rapportage wordt afgesloten met het vaststellen van de wettelijke consequenties en eventuele vervolgstappen.

1.2 Doel

Om de functie van het gebouw voor vleermuizen vast te kunnen stellen is specifiek onderzoek uitgevoerd in de periode juni – oktober 2019. Het onderzoek is uitgevoerd conform het Vleermuisprotocol 2017¹.

Onderzoeksvraag

Het onderzoek is uitgevoerd om antwoord te geven op onderstaande onderzoeksvragen:

1. *Welke functie(s) hebben de gebouwen in het plangebied voor vleermuizen? Welke soorten en hoeveel dieren bezetten een verblijfplaats in het gebouw?*
2. *Waar bezetten vleermuizen een verblijfplaats in de bebouwing?*
3. *Bezet de steenmarter een vaste rust- en/of voortplantingsplaats in het plangebied?*

¹ Dit protocol is ook in 2019 geldig.

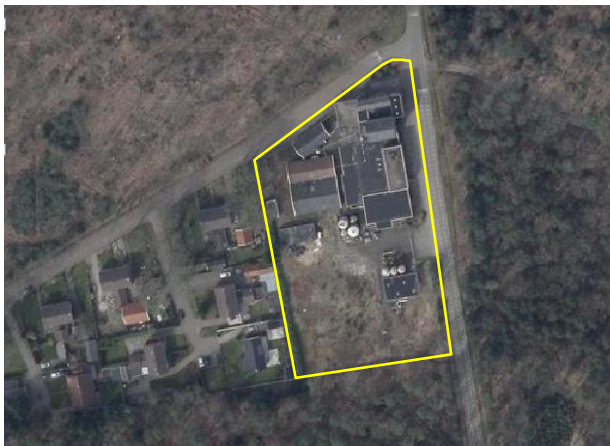
2 Het onderzoeksgebied

2.1 Situering

Het plangebied is gesitueerd op het adres Langenhorsterweg 6 te Ambt Delden. Het ligt in het buitengebied, circa 2,6 kilometer ten noordwesten van de woonkern Delden.

2.2 Beschrijving van het plangebied

Het plangebied vormt een bedrijfsterrein en bestaat uit bebouwing, erfverharding en buitenruimte bestaande uit braakland en grasland. Op het buitenterrein liggen bouwmaterialen en productiemiddelen, zoals stalen vaten en machineonderdelen opgeslagen. Op het erf staan zeven gebouwen, waarvan sommigen aan elkaar gebouwd zijn. De gebouwen zijn van verschillende ouderdom, bouwstijl en kennen een verschillend gebruik. De gebouwen zijn allemaal gebouwd van bakstenen en gedekt met golfplaten of dakpannen. Sommige gebouwen beschikken over een holle of geïsoleerde spouw. Verspreid in het plangebied staan enkele jonge bomen (o.a. berken) en heesters. Op onderstaande luchtfoto wordt de ligging van het plangebied op een luchtfoto weergegeven. Voor een verbeelding van het plangebied wordt verwezen naar de fotobijlage.

Detailopname van het plangebied. De begrenzing van het plangebied wordt met de gele lijn aangeduid (bron luchtfoto: pdok).

Detailopnames van het onderzochte gebouw.

3 Voorgenomen activiteiten

3.1 Algemeen

Het voornemen is alle bebouwing in het plangebied te slopen om het vervolgens geschikt te maken t.b.v. woningbouw.

4 Het onderzoek

4.1 Methode

Vleermuizen

Voor het in kaart brengen van vleermuizen is zowel visueel als auditief geïnventariseerd. Met behulp van een heterodyne batdetector met opname- en vertragingfunctie (type:Pettersen D240x) is de echolocatie die vleermuizen uitzenden voor ons hoorbaar gemaakt. Wanneer op basis van frequentie, klank en ritme niet met 100% zekerheid de soort bepaald kon worden, is een opname gemaakt op een extern opname apparaatuur (type: Zoom H2n). Door de dieren ook zoveel mogelijk visueel waar te nemen is de determinatie geverifieerd en is het gedrag (en daarmee vaak de functie van het gebied) vastgesteld. Dit onderzoek is specifiek gericht op het in kaart brengen van verblijfplaatsen, soortsaanblijfsel en gebiedsgebruik. Tijdens het onderzoek is ook gebruik gemaakt van een warmtebeeldcamera (Pulsar Helion xq28). Een dergelijke camera is van grote meerwaarde bij het waarnemen met zwermende dieren, tijdens het in- en uitvliegen van de verblijfplaats, tijdens de baltsperiode en voor het waarnemen van vleermuizen met een extreem zachte sonar, zoals de gewone grootoorvleermuis.

Het onderzoek is opgezet om duidelijkheid te krijgen over de functie van de bebouwing in het plangebied als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen. Het onderzoek is afgestemd op het mogelijk voorkomen van alle gebouwbewonende soorten. Het gebouw lijkt geschikt als zomer-, kraam-, paar- en massawinterverblijfplaats.

Het onderzoek is uitgevoerd door te posten met een batdetector nabij het te verbouwen gebouw. De onderzoeker heeft het onderzoeksgebied te voet bezocht waarbij specifiek gelet is op uit- en invliegende dieren en baltsende mannelijke gewone- en ruige dwergvleermuizen in het najaar. Alle bezoeken zijn uitgevoerd door één onderzoeker. Gelet op de omvang van het object is dat voldoende om een goed beeld te krijgen van mogelijk aanwezige vleermuizen.

Onderzoekers

Het onderzoek is uitgevoerd door Ing. P. Leemreise (hoofdonderzoeker) en E. Leemreise. P. Leemreise is een ervaren onderzoeker, welke sinds 2009 actief is met vleermuisonderzoek in Nederland en reeds 32 jaar actief betrokken bij vogelonderzoek. Jaarlijks onderzoekt hij 20-25 van dergelijke locaties op de aanwezigheid van een verblijfplaats van vleermuizen. Naast beroepsmatig onderzoek is hij ook vrijwillig actief bij vleermuisonderzoek (monitoring). Zo telt hij jaarlijks twee maal een route in de Achterhoek op vleermuizen in het kader van het Meetnet Ecologische Monitoring. Dit onderzoek wordt gecoördineerd door de Zoogdiervereniging, in samenwerking met het CBS. E. Leemreise heeft enkele jaren ervaring met vleermuisonderzoeker en assisteert veelal op locaties waar meerdere waarnemers wenselijk zijn. Zij heeft wel de kennis en ervaring om zelfstandig onderzoek uit te voeren. Beide onderzoekers beschikken over batdetector.

Bezoeken

Vleermuizen

Voor het in beeld brengen van de betekenis van de bebouwing voor vleermuizen zijn zes verschillende bezoeken aan het onderzoeksgebied gebracht. De bezoeken in juni en juli zijn uitgevoerd voor het in kaart brengen van kraam- en zomerverblijven, het bezoek in september en oktober is uitgevoerd voor het vaststellen van paarverblijven van de gewone dwergvleermuis. Er zijn geen specifieke bezoeken tijdens het middernachtzwermen (eind augustus, begin september) uitgevoerd om dat de bebouwing in het plangebied ongeschikt is als massa-winterverblijfplaats (te weinig massa of bouwvolume en geen gebufferde delen van het gebouw zoals loggia's). De toegepaste onderzoeksmethode is gebaseerd op het vleermuisprotocol 2017. In onderstaande tabel worden de verschillende bezoekdata weergegeven.

bezoekdatum	tijdstip	Zon op / zon onder	n-onderzoekers	Doel	Weersomstandigheden
3-6-2019	22:00-0:00	21:49	2	Zomerverblijfplaatsen & kraamkolonies	Half bewolkt, 17°C, droog, wind 2-3 Bft
28-6-2019	3:00-5:00	5:14	2	Zomerverblijfplaatsen & kraamkolonies	Bewolkt, 13°C, droog, wind 1-2 Bft
4-7-2019	22:00-0:00	21:49	1	Zomerverblijfplaatsen & kraamkolonies	Bewolkt, 22°C, droog, windstil
5-7-2019	21:20 – 23:45	21:49	2	Zomerverblijfplaatsen & kraamkolonies	Bewolkt, 22°C, droog, windstil
16-9-2019	20:30-22:30	19:47	1	Paarverblijfplaats	Half bewolkt, 14°C, droog (na bui), windstil
14-10-2019	20:15-22:15	18:42	1	Paarverblijfplaats	Bewolkt, 14°C, droog, windstil

Bezoekschema vleermuisonderzoek in het plangebied.

Overige soorten

Tijdens het veldbezoek is behalve naar vleermuizen, ook gekeken naar andere beschermde soorten met een rust- of voortplantingsplaats in het gebouw, zoals de steenmarter.

4.2 Resultaten

Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Tijdens het onderzoek is een kraamkolonie van de gewone dwergvleermuis vastgesteld in één van de te slopen gebouwen in het plangebied. Het betreft het hoge gebouw in de noordoosthoek van het plangebied. Tijdens het ochtendbezoek van 28 juni werden enkele zwermende dieren waargenomen rond het gebouw en tijdens het avondbezoek van 4 juli werden enkele uitvliegende dieren waargenomen. De dieren vliegen binnen en uit via een opening tussen de betimmering van het overstek en de buitengevel, helemaal in de nok van het gebouw. Vleermuizen bezetten een verblijfplaats in de spouw, of de holle ruimte tussen dakpannen en betimmering van het overstek. Omdat op 4 juli geen volledige telling kon worden uitgevoerd, is op 5 specifiek een telling uitgevoerd van uitvliegende dieren. Er werden toen 92 uitvliegende gewone dwergvleermuizen geteld, net als 2 uitvliegende laatvliegers. Er zijn opnamen gemaakt met een infrarood-camera van de uitvliegende dieren. Op 5 juli is gestopt met tellen, toen de eerste dieren alweer binnenvlogen.

Verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis en laatvlieger in het plangebied.

Er zijn tijdens de najaarsronden geen paarverblijfplaatsen van vleermuizen in het plangebied vastgesteld. Het gebouw wordt niet beschouwd als massa-winterverblijfplaats. Gewone dwervleermuizen bezetten doorgaans de kraamkolonie niet buiten de kraamtijd. Mogelijk bezette de laatvliegers de zomerverblijfplaats ook in de wintermaanden. Over de ecologie van de laatvlieger is nog maar weinig bekend.

Overige soorten

Er zijn tijdens het veldwerk geen aanwijzingen gevonden dat andere beschermde diersoorten, zoals de steenmarter, een rust- of voortplantingsplaats bezetten in het plangebied.

4.3 Wettelijke consequenties

Vleermuizen

Vleermuizen mogen niet verstoord worden en hun verblijfplaats mag niet beschadigd of vernield worden zonder ontheffing. Om de vleermuizen te mogen verstoren en om de verblijfplaats te mogen vernielen dient een ontheffing aangevraagd te worden.

Ontheffing

Een ontheffing (of een vrijstelling) wordt uitsluitend verleend, als voldaan is aan elk van de volgende drie cumulatieve voorwaarden:

- a Geen andere bevredigende oplossing;
- b Sprake van een in de wet genoemd belang;
- c Geen verslechtering/afbreuk aan de staat van instandhouding van de soort.

Indien door een handeling verbodsbepalingen overtreden worden, moet door de initiatiefnemer worden aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossingen voor de handeling zijn (waardoor de verbodsbepalingen niet overtreden zullen worden).

Het zoeken naar alternatieven dient op verschillende wijzen plaats te vinden. Het is aan het bevoegd gezag om de alternatieve oplossingen te beoordelen en hierover te besluiten. De vraag of er een bevredigende andere oplossing is, bestaat uit drie delen:

- 1 Wat is het probleem of de specifieke situatie waarom de handeling plaatsvindt?
- 2 Zijn er andere oplossingen voor dit probleem?
- 3 Indien er andere oplossingen zijn, welke gevolgen heeft dit dan voor de verbodsbepalingen?

Bij andere oplossingen kan gedacht worden aan alternatieve locaties, andere ontwerpen of inrichting van het plan, of andere uitvoering van de handelingen. Of een oplossing 'bevredigend' is, hangt af van de onderbouwing die gebaseerd moet zijn op objectieve en controleerbare gegevens. De gekozen oplossing moet beperkt worden tot het doel om het probleem of de specifieke situatie oplossen

Ontheffingen kunnen alleen verleend worden als de handeling wordt uitgevoerd overeenkomstig een wettelijk belang. Voor vleermuizen op deze locatie is onderstaand belang van toepassing:

“in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten”

Conclusie

Indien bevoegd gezag overtuigd kan worden, dat het gebouw gesloopt moet worden (er zijn géén alternatieve locaties/het gebouw kan niet ingepast worden) en bovengenoemd wettelijk belang is van toepassing, dan kan een ontheffing verleend worden.

Als voorwaarde zal in de ontheffing opgenomen worden dat er mitigerende en compenserende maatregelen genomen moeten worden. Het vervangen van een kraamkolonie en zomerverblijfplaatsen van laatvliegers is geen sinecure. Zo dient er een kraamkast geplaatst te worden op het gebouw gedurende minimaal één kraamseizoen en dient deze kast behouden te blijven tot er een vervangende geschikte verblijfplaats beschikbaar is, waarna de kast nabij deze duurzame nieuwe verblijfplaats geplaatst wordt.

5 Samenvatting en conclusies

In de zomer en najaar van 2019 is de functie van bebouwing aan de Langenhorsterweg 6 te Ambt Delden onderzocht op de aanwezigheid van een verblijfplaats van vleermuizen. Het onderzoek is uitgevoerd volgens het daarvoor geldende protocol en is volledig en onder gunstige weersomstandigheden uitgevoerd.

Uit het onderzoek is gebleken dat de gewone dwergvleermuis een kraamkolonie bezet in één van de te slopen gebouwen en dat de laatvlieger een zomerverblijfplaats in hetzelfde gebouw bezet. Om het gebouw te mogen slopen dient een ontheffing aangevraagd te worden.

6 Geldigheid

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de landelijk geldende richtlijnen. Het bevoegde gezag (provincie Overijssel) hanteert de volgende definitie voor de geldigheid van onderzoeken naar beschermde soorten:

“Onderzoeksgegevens mogen maximaal 3 jaar oud zijn in gebieden waar weinig of geen ruimtelijke of kwalitatieve veranderingen zijn opgetreden in de afgelopen drie jaar. In gebieden waar dit niet voor geldt, moeten de gegevens recenter zijn.”